

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ: НАУКОВО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ТЕХНІЧНІ СКЛАДОВІ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Наталія Андрусиник, студентка 4 курсу

спеціальності 193

«Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник : Вовк Олена Вікторівна,

викладач комісії фахових землевпорядних дисциплін
Кам'янець-Подільського фахового коледжу, індустрії,

Бізнесу та інформаційних технологій,

м. Кам'янець-Подільський

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Управління земельними ресурсами – це систематичний, свідомий, цілеспрямований вплив держави і суспільства на раціональне використання землі через ринкові земельні відносини.

Економічні зміни в Україні визначили вектор розвитку управління земельними ресурсами та землекористуванням, так як земля, крім її традиційних властивостей (засіб виробництва, територіальний базис, природне тіло і ін.) стала об'єктом правовідносин і об'єктом нерухомості.

Сучасний стан розвитку економіки вимагає розробки принципово нового підходу до формування політики у сфері земельних відносин. Вирішення проблеми неефективного управління земельними ресурсами – це одне з найголовніших завдань, яке постає на шляху до розвитку та врегулювання економічних відносин.

Земельні відносини та земельна власність у країні завжди були визначальними чинниками його соціально-економічного розвитку. Процес удосконалення земельних відносин в Україні потребує наукового обґрунтування

механізму їх розвитку, який передбачає виявлення та визначення комплексу сучасних інструментів та методів здійснення заходів, спрямованих на раціональне використання земель, управління земельними ресурсами та охорону природних ресурсів.

Ефективне управління земельними ресурсами вимагає максимальної узгодженості та ефективності всіх елементів. Особлива роль у системі землеустрою належить Державному земельному кадастру, який є інформаційною базою для земельного обліку, землеустрою, регулювання земельних відносин, підтримки податкової та інвестиційної політики держави та розвитку земельного ринку, обґрунтування земельних платежів.

Основною ланкою у створенні єдиного інформаційного середовища щодо земельних ресурсів мають стати землевласники та землекористувачі – аграрні підприємства, які будуть записувати, обробляти та передавати інформацію про правовий, економічний та природний стан земельних ресурсів на інші рівні управління через організацію бухгалтерського обліку та звітності. Крім того, операційні та технічні дані і бухгалтерські записи підприємства містять економічні, сільськогосподарські та інші показники, що характеризують фактичний стан земель на аграрному підприємстві, а також дають можливість проаналізувати рівень їх використання.

Завданням управління земельними ресурсами й організації земельної території аграрних формувань є створення найкращих господарських і виробничих умов для здійснення їхньої виробничої діяльності – ефективного використання техніки і трудових ресурсів, оперативності управління, зручності зв'язку, а також для одержання найбільшої кількості продукції з кожного гектара за найбільшої економії затрат праці і засобів на одиницю продукції та постійного підвищення родючості ґрунту. Поліпшення продуктивних властивостей землі як результат процесу управління відбувається в процесі вдосконалення земельних відносин, розвитку науково-технічного прогресу, впорядкованості процесу обробітку ґрунту і вирощування сільськогосподарських культур, урахування й

використання історичного досвіду, накопиченого людством. Під впливом цих чинників не тільки зростає родючість ґрунту, а й якісно міняються його початкові властивості.

Зокрема, управління земельними ресурсами та організація угідь на підприємстві вирішують низку питань:

- встановлення складу і площ окремих видів угідь;
- визначення обсягу і строків трансформації і поліпшення угідь;
- господарсько-цілеспрямоване розміщення угідь.

Із поняттям і завданням управління земельними ресурсами тісно пов'язане поняття внутрішньогосподарського землеустрою, який вирішує такі основні питання: розміщення виробничих підрозділів сільськогосподарського підприємства, організацію сільськогосподарських угідь, сівозмін, встановлення складу та співвідношення угідь, видів та кількості сівозмін, організацію території садів, виноградників, пасовищ, сінокосів та ін.

Отже, управління земельними ресурсами в аграрних підприємствах потребує функціонування інформаційної системи даних про земельні ресурси в розрізі кожного суб'єкта управління, до складу якої входять усі ланцюги управління та шляхи руху потоків інформації. Важливе місце в системі управління належить оперативно-технічному та бухгалтерському обліку, який водночас із Державним земельним кадастром виконує роль організаційно-технічного механізму інформаційного забезпечення системи управління земельними ресурсами. Організація належного бухгалтерського обліку земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах є необхідним елементом формування кадастрового обліку та розвитку ринку земельних ресурсів, оскільки саме облік є першоджерелом точної, неупередженої інформації, базою для здійснення правових угод із земельними ділянками та прийняття рішень щодо ефективного їх використання. Стабільність у землекористуванні є перспективою достовірного інформаційного забезпечення управління земельними ресурсами в аграрних підприємствах для всіх учасників земельних відносин, що призведе до залученню

інвестицій, а для землевласників це можливість отримання постійного прибутку за рахунок раціонального використання земельного ресурсу. Наявність достовірної інформації є головним критерієм прийняття ефективних управлінських рішень у сфері використання та охорони земель на державному й регіональному рівнях.

Список використаних джерел

1. Ступень М.Г., Гулько Р.Й. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / М.Г.Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула та ін. За заг. Ред. М.Г. Ступеня.- 2-ге видання, стереотипне.- Львів: Новий світ-2000, 2006.- 336 с.
2. Третяк А.М., Третяк В.М., Грінь Д.С. Землеустрій в Україні: впорядкування землеволодінь і землекористувань та організація території сільськогосподарських підприємств: монографія. Херсон: 2016. 200 с.
3. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: навч. посібник / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.О. Капінос, Н.А. Третяк; За заг. ред. професора Третяка А.М. – Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. – 436 с.
4. Управління земельними ресурсами: [навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, Р.А. Міщенко, І.А. Юрко. – Полтава: ПолтНТУ, 2019. – 172.

Юлія БУРСАК, студентка 3 курсу спеціальності 193

«Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник: **БОРОВИК Петро Миколайович**, канд.

ек. наук, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру

Уманський національний університет садівництва, м. Умань

НОРМАТИВНІ ПРОБЛЕМИ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬ

Плата за оренду земель державної та комунальної власності завжди була вагомим джерелом надходжень до місцевих бюджетів. З набранням чинності